

DECEMBAR, 2017.

BILTEN

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine

Poljoprivredne
stručne
službe
Srbije

Институт за
примену науке
у пољопривреди

Sektor za ruralni razvoj www.psss.rs

Broj 12.

Primena zeolita u
poljoprivrednoj proizvodnji

Zimsko tretiranje voćaka i
vinove loze

Rizici u proizvodnji mleka

Razvoj turizma u ruralnim
područjima

Cene voća i povrća na
zelenim i kvantaškim
pijacama u Srbiji

Cene žive stoke na
stočnim pijacama u Srbiji

Cene žitarica i stočne
hrane u Srbiji

Objavite ponudu svojih
poljoprivrednih proizvoda

Tehnički urednik

*Valentina Aleksić, dipl.ing.
melioracija zemljišta i voda*

IZDAVAČ:

**POLJOPRIVREDNA
STRUČNA I
SAVETODAVNA SLUŽBA
“POLJOSERVIS” D.O.O.
KNJAŽEVAC**

Knjaza Miloša 75
19350 Knjaževac
tel.019/730-888

E-mail: poljoservis@yahoo.com

S a d r Ź a j

Naslovi /autori	Strana
1. Primena zeolita u poljoprivrednoj proizvodnji - Valentina Aleksić ,dipl.ing melioracija zemljišta i voda	1- 4
2. Zimsko tretiranje voćaka i vinove loze- Sanja Čokojević , dipl. ing. Voćarstva i vinogradarstva	4 -6
3. Rizici u proizvodnji mleka - Neđeljko Pipović, dipl.ing. stočarstva	7-8
4. Razvoj turizma u ruralnim područjima - Dragan Kolčić, dipl.ing. agroekonomije	9
5. Agroponuda / STIPS	10-16

Tiraž: 150 primeraka

Primena zeolita u poljoprivrednoj proizvodnji

Nalazišta zeolita (varijetet "klinoptilolit") predstavljaju jedno od mnogobrojnih prirodnih bogatstava Srbije.

Zeolit je alumosilikatni mineral vulkanskog porekla. Njegova kristalna rešetka je negativno naelektrisana i prema mnogobrojnim istraživanjima ima veoma dobru sposobnost da funkcioniše kao jonski izmenjivač. Kapacitet katjonske razmene i adsorptivna sposobnost zeolita aktiviraju se njegovom mehaničkom obradom. Jedna od najvažnijih karakteristika zeolita jeste njegov afinitet za usvajanjem različitih mikotoksina i teških metala (Pb olovo, Cd kadmijum, Hg živa, itd.) koji se čvrsto vezuju za njegovu kristalnu rešetku, i praktično se ne ispuštaju iz iste. Pored ovoga, zeolit može vezivati i druge pozitivno naelektrisane jone (katjone) kao što su natrijum, kalijum, azot, kalcijum itd., međutim, ti usvojeni katjoni se slabije vezuju i lako se mogu zameniti sa drugim katjonima iz rastvora koji je u kontaktu sa zeolitom. Najveća nalazišta zeolita nalaze se u Kini, Južnoj Koreji, Japanu, Jordanu, Turskoj i Slovačkoj, ali je važno reći da se značajna nalazišta zeolita nalaze i u našoj zemlji. U Srbiji je zastupljen zeolit tipa klinoptilolit koji svoju osnovnu primenu pronalazi u poljoprivredi, stočarstvu, ribarstvu itd. Međutim, i pored značajnih nalazišta kvalitetnih zeolita u Srbiji, on se veoma malo eksploatiše, a još manje koristi. Poslednjih nekoliko godina se o zeolitu intenzivnije govori, a intenzivira se i njegova primena u poljoprivredi, stočarstvu, ribarstvu, industriji, tretmanu otpadnih voda itd.

Postoji oko 200 vrsta zeolita u prirodi. Svi zeoliti su silikatni minerali, a mogu biti aluminijumsko-natrijumski ili aluminijumsko-kalcijumski silikati. Nalaze se u vulkanskim stenama koje su nastale taloženjem gasova i pare u okeanima, otkuda i ime zeolit (grč. *zeo* – isparenje, *lithos* - kamen), koje mu je nadenuo njegov pronalazač Axel Fredrik Cronstedt, švedski minerolog. Zeoliti mogu biti vlaknasti, lisnati ili kristalni.

Vrednost ovog minerala i njegova široka primena u poljoprivrednoj proizvodnji nam je samo jedan razlog da se ovom temom bavimo ponovo. Inače, zeoliti su silikatni minerali, po sastavu su aluminijumsko-natrijumski ili aluminijumsko-kalcijumski silikati. Nalaze se u vulkanskim stenama, stenama koje su nastale taloženjem gasova i pare u okeanima. Najčešća podela zeolita jeste na zelene i bele zeolite. Zeolit se formira u prirodi kada se vulkanski minerali (iz lave) pomešaju sa morskom vodom. Tačnije, ovaj mineral je prirodni produkt nastao hemijskom reakcijom lave i morske vode. Mineral zeolit se ne može naći na svim mestima na planeti već samo tamo gde su u datom momentu postojali idealni uslovi za odvijanje ovakve vrste reakcije.

Ovaj mineral ima veoma interesantnu strukturu i pod mikroskopom izgledom bukvalno podseća na kavez. Zeolit je jedan od retkih minerala u prirodi sa negativnim nabojem. U kontaktu sa pozitivnim nabojem (toksičnim materijama) ponaša se kao magnet koji ih privlači, a zatim i kao sunder koji ih upija u svoju rešetkastu strukturu.

Prema mnogobrojnim naučnim istraživanjima i ogledima, zeolit se odlično pokazao kao sredstvo koje dovodi do poboljšanja zemljišnih karakteristika, povećanja prinosa (različiti nivoi povećanja kod različitih biljnih kultura) i poboljšanja kvaliteta tih prinosa.

Zeolit poboljšava propustljivost zemljišta, i zbog svoje karakteristike da duže zadržava vodu u zemljištu, smanjuje rizik od stresa biljnih vrsta prouzrokovanih sušom. Ta pozitivna interakcija zemljište – voda – biljka, u prisustvu zeolita može se objasniti na sledeći način: iako zeolit ima sposobnost zadržavanja vode u zemljištu, ta vezanost vode nije velika, i kako vremenom jača korenov sistem biljaka, odnosno raste njegova apsorpciona moć, tako se polako oslobađa voda koju je zeolit „zadržao“ i usvaja se od strane korenovog sistema biljaka. Na taj način se sprečava ispiranje vode u dublje horizonte, a biljka može duže izdržati bez kiše ili vode dodate sistemom za navodnjavanje (ovo povećava efikasnost sistema za navodnjavanje, čini ga ekonomski isplativijim i smanjuje rizik od ugrožavanja kvaliteta i nivoa podzemnih voda).

Pored toga, zeolit poseduje i sposobnost da sprečava ispiranje hranljivih nutrijenata iz zemljišta (bilo da su oni već prisutni u zemljištu ili da su dodati đubrenjem). Ova sposobnost zeolita ogleda se u njegovoj mogućnosti da adsorbuje hranjive elemente zemljišta (sastojke đubriva) i da ih tokom vegetacije polako otpušta, što upućuje na zaključak da se primenom zeolita produžava dejstvo dodatih mineralnih i organskih đubriva. Sa druge strane, usvojene teške metale koji se mogu naći u zemljištu, zeolit vezuje jačim silama i praktično onemogućava njihovu apsorpciju od strane biljaka. Samim tim smanjuje se mogućnost povišenih koncentracija štetnih elemenata u biljkama, kao i mogućnost ugrožavanja zdravstvenog stanja ljudi i životinja koji se tim biljnim kulturama hrane.

Na osnovu navedenih efekata koje zeolit svojom primenom ispoljava, može se zaključiti da on pozitivno utiče kako na hranidbeni režim zemljišta i biljaka, tako i na ekonomičnost poljoprivredne proizvodnje i smanjenje rizika od zagađenja životne sredine. Dobra ekonomičnost poljoprivredne proizvodnje primenom zeolita, prisutna je kako zbog osiguravanja viših i kvalitetnijih prinosa, tako i zbog mogućnosti smanjenja uobičajenih doza mineralnih i organskih đubriva (zeolit je jeftiniji u poređenju sa većinom mineralnih đubriva), ali i očuvanja i/ili poboljšanja plodnosti poljoprivrednog zemljišta.

Mnogobrojna istraživanja i studije ukazuju i na sposobnost zeolita da poboljšava strukturu zemljišta, ali

i da smanjuje zemljišnu kiselost, što je od velikog značaja za poljoprivrednu proizvodnju koja se sprovodi na zemljištima koja su pod uticajem različitih faktora podložnija promeni tj. snižavanju pH vrednosti.

Iz prethodno navedenih razloga, u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji (bilo da je reč o ratarstvu, povrtarstvu, voćarstvu ili gajenju ukrasnog bilja) preporučuje se upotreba zeolita. Njegova primena je naročito poželjna u područjima koja su poznata po mnogobrojnim izvorima zagađenja.

Zeolit može da se koristi i u zasadima voća koji su u rodu. Naime, stručnjaci preporučuju da se svake godine u rano proleće rasipa po celoj površini od 300 do 600 kilograma po hektaru, a zatim da se ta količina pomeša sa zemljištem.

Zeolit povećava rastresitost zemljišta i olakšava ukorenjavanje rasada. Ukoliko želite da ga koristite i za neke druge vrste voća, preporučene količine kreću se od 800 grama do 1 kilograma po jamiću. Za sadnju loznih kalemova najbolje je da dodate 400 grama po jamiću.

„Za sadnju malina, kupina, ili borovnica dodaje se 300 grama po jamiću, a za sadnju živića jagoda 200 grama po sadnom mestu. Neke od koristi koje su nam naveli proizvođači koji koriste minerale u svom zasadu su: veći prijem sadnica za 95%, minerali utiču na popravku strukture zemljišta, poboljšavaju vodno-vazdušni režim, stabilizuju prinose i poboljšavaju kvalitet plodova“,

Ono što nas fascinira vezano za zeolit jeste njegova široka i efikasna primena u domenu poljoprivrede, jer obzirom da zeolit izuzetno dobro apsorbuje vlagu i hraniva, utiče na povećanje prinosa, umanjeње štetnih efekata suše, odličan je dodatak stočnoj ishrani, koristi se za prevenciju mikotoksina, primjenu je našao i u siliranju stočne hrane...

- Poboljšava fizičko-hemijske osobine zemljišta
- Povećava adsorpcionu sposobnost lakih,peščanih,busenasto neplodnih i suvih šumskih zemljišta
- Povećava sposobnost zadržavanja vode u zemljištu
- Ima neutralizujuće dejstvo i snižava kiselost zemljišta
- Štiti biljke od prevelike količine đubriva
- Povoljno utiče na razvoj mikroflore(poboljšava se azotna ishrana biljaka i dozvoljava da se snizi
- Upija teške metale (olovo, živu, arsen, kadmijum...),pa je njihovo prisustvo u zrnu i plodu
- Snižava sadržaj otrovnih hemikalija
- Izvor je neophodnih elemenata za biljke : magnezijuma, kalcijuma, kalijuma, cinka, gvožđa...,
- Razvija se sposobnost korenovog sistema,intenzivira se rast i plodnost,povećava se klijavost
- Ubrzava se sazrevanje ploda za 5 do 10 dana,
- U povrću se povećava sadržaj suve materije,šećera,vitamina...,
- Smanjuje se rizik od sušenja i mržnjenja biljke
- Povećava se prinos od 20% do 40%

Korišćenje zeolita u pripremi zemljišta za setvu donosi odlične učinke, jer zeolit upija i akumulira vlagu koju daje usevima kada im je neophodna, a sa druge strane, “odvlači”(upija) višak vlage kako seme ne bi

trulilo. Takođe, povećava pH vrednost kiselih zemljišta, eliminiše štetne materije u tlu (ostatke pesticida, ostatke od NPK đubriva, radioaktivne elemente i sl.), ima meliorativnu funkciju itd. Svojim aktivnim delovanjem zeolit ubrzava rast biljaka, povećava prinos preko 20% kao i masu korenovog sistema, eliminiše toksine u zasadima... Zeolit uvek sadrži u sebi 20% vode te tokom 24 sata upija vlagu iz atmosfere i daje je biljci pa su zato njive tretirane sa istim uvek zelene .

Prilikom podizanja zasada voća zeolit se dodaje u količini od 0.5kg do 1kg po sadnom mestu. U starijim zasadima, dodaje se oko stabla, u istoj količini. Kod dodavanja oko stabla nije preporučljivo posipati zeolit po površini zemljišta, već je neophodno ukopati ga na dubinu u kojoj se razvija glavna masa korenovog sistema biljaka. Korišćenjem zeolita prilikom podizanja zasada voća olakšava se primanje sadnica, a vremenom se očekuje veći prinos (različit nivo povećanja kod različitih biljnih vrsta), i bolji kvalitet plodova.

Kod podizanja vinograda zeolit se dodaje u količini od 0.4kg do 0.6kg po sadnom mestu. Kod starijih vinograda primenjuje se norma od oko 0.5 kg/m², s tim što se ne sme posipati po površini zemljišta već je potrebno pomešati zeolit sa zemljom na dubini glavne mase korenovog sistema. Korišćenjem zeolita pri podizanju vinograda obezbeđuje se veći procenat uspešnosti biljaka, smanjuje se mogućnost oboljevanja loze, a kod vinograda gajenih na kiselim zemljištima vrši se smanjivanje zemljišne kiselosti.

Zeolit se može mešati sa mineralnim i organskim đubrivima. Količina i vrsta zeolita (granulacija 0-1mm, ili granulacija 4-8mm) koja će se primenjivati u ratarstvu i povrtarstvu, zavisi od vrste gajene kulture, vremena primene, kao i od vrste i količine đubriva koja će se primenjivati.

Kod gajenja kukuruza zeolit se najčešće primenjuje u vreme setve, i može se koristiti bilo koja granulacija zeolita (granulacija 4-8mm ima sporije dejstvo od sitnije granulisanog zeolita, koji ima veću aktivnu površinu, te samim tim brže i efikasnije deluje u zemljištu).

Valentina Aleksić, dipl.ing. melioracija zemljišta i voda

Zimsko tretiranje voćaka i vinove loze

Zimsko prskanje voća i vinove loze – „plavo prskanje“ bakarnim preparatima je glavna preventivna mera zaštite kojom suzbijamo čitav niz bolesti voća i vinove loze u vreme mirovanja i pred samo kretanje vegetacije. Jedna od bitnih mera koja prethodi zimskom tretiranju je i iznošenje orezanih grana iz zasada i njihovo udaljavanje od zasada zbog sprečavanja širenja patogena i njegovih prezimljujućih formi. Preporuka kolega stručnjaka za zaštitu bilja je da se plavo prskanje obavi već u jesen nakon opadanja lišća ili dva puta tokom zime a najkasnije do početka vegetacije. U Februaru bi trebalo odraditi rezidbu voćaka i primeniti zimsko prskanje. Ako vreme dozvoli, rezidba se može vršiti i ranije, ali se mora završiti pre nego što biljka započne proces vegetacije. Prvi dani Marta, odnosno početak otvaranja cvetova ili lisnih pupoljaka (faza „mišije uši“), poslednji je rok do kada bi trebalo uraditi zimsko prskanje voćaka. Najbitnije kod zimskog prskanja je upotreba adekvatnog preparata u pravom trenutku.

Po rečima stručnjaka za zaštitu bilja najbolji preparat za zimsko prskanje voćaka je **PLAVO ULJE**, koje predstavlja kombinaciju tri preparata, zbog čega daje prave rezultate. Trokomponentno plavo ulje sadrži:

- **Mineralno ulje**, koje kvalitetno **oblaže grančice** i odoleva vremenskim uslovima, (njegova uloga je da **uništava prezimljujuće forme grinja i insekata**);
- **Insekticid** na bazi **cipermetrina**, koji ima ulogu da **štiti biljku u prvim fazama razvoja od prezimljenih insekata**, matičnih, koji započinju prekomerno množenje i formiraju prve kolonije;
- **Fungicid** na bazi **bakra**, čija je uloga da zaštiti biljku **od bolesti koje su u obliku spora gljivica ili bakterija** prezimlele na površini biljke, na stablu, granama i pupoljcima.

Pravila kojih se treba pridržavati kako bi zimsko prskanje imalo što bolji efekat:

- Voće bi trebalo prskati **nakon rezidbe i neposredno pred početak vegetacije**.
- Temperatura na kojoj se obavlja prskanje **ne bi smela biti niža od 8 do 10 celzijusa**.
- Vremenski uslovi u naredna 24 sata moraju biti adekvatni. **Ne sme biti vetra ili padavina**.

- Trebalo bi biljku prskati **detaljno i u velikim količinama**. Cela biljka mora biti dobro „okupana“, dakle celo stablo i sve grane.

„Plavim prskanjem“ se suzbijaju uzročnici mnogih bolesti kao što su: rogač šljive, monilioze koštičavih voćki (kajsije, breskve, šljive, trešnje i višnje), bakteriozne plamenjače jabuke i kruške, šupljikavost lišća i krastavost plodova kajsije i drugih koštičavih voćki, kovrdžavost lišća breskve, eskorioze vinove loze... Prouzrokovani navedenih bolesti prezimljavaju u krošnji voćaka, skriveni u pukotinama kore, pupoljcima, rak-ranama, trulim organima i drugim skrivenim mestima, s toga je neophodno po obavljenoj rezidbi sve grane izneti iz zasada što dalje. Prskanje treba vršiti po relativno tihom vremenu i na temperaturi vazduha iznad 8°C, i može se obavljati sve do bubrenja pupoljaka (do roze pupoljka). Primenom fungicida na bazi bakra suzbijamo ekonomski najznačajnije bolesti koje prezimljuju na grančicama, u kori ili ispod ljuspica pupoljaka zaraženih stabala.

U daljem tekstu je preporuka dipl.ing. fitomedicine Čorogar Dejana za zimsko prskanje voćaka:

„Da se infekcija ne bi ostvarila tokom kasne jeseni i blagih zimskih meseci, patogeni se uništavaju na mestu njihovog prezimljavanja. Zbog toga je neophodno „plavo prskanje“ obaviti blagovremeno kako bi se infektivni potencijal u proleće smanjio na najmanju meru. Najbolje vreme za tretiranje je kada sa stabala opadne oko 50-60% lišća. Tretiranje treba obaviti po lepom vremenu, bez vetra, kada je temperatura iznad 10°C. Stabla moraju biti dobro nakvašena, dok sa njih ne počne da kapa, zbog čega se često kaže „voćke je potrebno okupati“. Ukoliko neki deo ostane neistretiran, na njemu se može u proleće pojaviti bolest. S obzirom da sredstva za jesenje prskanje imaju plavičastu boju, pa kada se voćnjak njima isprska dobija plavičastu nijansu po kojoj je ovaj tretman dobio ime „plavo prskanje“, voćari mogu lako uočiti propust koji su napravili prilikom prskanja i ponoviti prskanje preskočenog mesta. Sva sredstva za plavo prskanje pripadaju tzv. grupi bakarnih jedinjenja. To su: Bordovska čorba (bilo industrijska ili sopstvena priprema) koja se koristi u koncentraciji 1,5-2%, Blauvit u koncentraciji 1%, Bakarni oksihlorid 50 u koncentraciji 0,75%, Kupragin u koncentraciji 0,35%. Cuproxat u koncentraciji 0,35% itd.

U koliko se voćari ipak odluče na sopstvenu izradu Bordovske čorbe, ona se priprema na sledeći način: za pripremu 100 litara 2% rastvora Bordovske čorbe potrebno je 100 litara vode, 2 kg plavog kamena, 0,8 kg negašenog ili 2,4 kg gašenog kreča. Negašeni kreč se gasi u trostruko većoj količini vode. Od 100 litara vode, iz bureta se uzme 10 litara da se razmuti kreč i 10 litara da se rastopi plavi kamen. Kada se kreč razmuti, procedi se kroz ređu krpu i vrati u bure da se napravi krečno mleko. Kada se plavi kamen rastopi, sipa se u bure sa krečnim mlekom. Uvek se sipa rastopljen plavi kamen u krečno mleko. Ne preporučuje se mešanje obrnutim redosledom, jer se tada čorba brže taloži i slabijeg je kvaliteta. Ovako pripremljena bordovska čorba treba istog dana da se potroši jer stajanjem gubi fungicidno dejstvo. Čorba može da se stabilizuje dodavanjem 250 grama šećera na 100 litara čorbe i tada zadržava fungicidna svojstva 2-3 dana. Samo oni voćari koji se pridržavaju ovih uputstava mogu očekivati stabilne, redovne i kvalitetne prinose

voća u svojim zasadima u toku naredne godine, uz ostale mere zaštite i nege koje se preduzimaju i u toku zimskog mirovanja i u toku vegetacije.“

Možemo zaključiti da je pravovremena zaštita naš najbolji saveznik u očuvanju zasada kao i roda u nastupajućoj godini zbog čega trebamo poslušati savete stručnih lica i njihove preporuke.

Za pripremu ovog teksta korišćeni su delovi tekstova različitih autora koji su pisani o zimskom tretiranju voćaka i vinove loze.

Sanja Čokojević, dipl.ing.voćarstva i vinogradarstva

Nedeljko Pipović, dipl.ing. stočarstva

Razvoj turizma u ruralnim područjima

Ruralna područja koja se nalaze na teritoriji poslovanja PSSS Knjaževac nisu zanemarljiva. Po Pravilniku o određivanju područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi (sl.gl.RS 39/16 od 15 aprila 2016. godine), na teritoriji opštine knjaževac takvih sela je 44, a na teritoriji opštine Sokobanja takvih sela je 19.

U seoskim domaćinstvima smeštajni kapaciteti nisu zanemarljivi i u knjaževačkoj opštini ima oko 410 ležaja dok su sokobanjska sela i njihovo smeštajni kapaciteti tek u tazviću i ima oko 63 ležaja.

Niska gustina naseljenosti je jedna od bitnih karakteristika ovih oblasti i u ruralnim područjima Srbije gustina naseljenosti iznosi 63 stanovnika po kvadratnom kilometru.

Ruralni prostor karakteriše velika koncentracija prirodnih resursa kao što su: poljoprivredno zemljište, šume, vode sa očuvanim eko sistemima i biodiverzitetom, bogatstvo kulturnih resursa, kao i očuvana tradicija naroda koji žive na ovom prostoru, predstavlja jednu od prednosti ovih oblasti.

Turizam ima direktne efekte na one učesnike ponude koji direktno prodaju usluge turistima. Razvoj turizma pruža mogućnost seoskim domaćinstvima, da uz minimalne investicije zaposle članove svog domaćinstva i obezbede dodatni izvor prihoda. Bavljenje ovom delatnošću pruža mogućnost da seoska domaćinstva ostvare prihode i od plasmana proizvoda iz domaće proizvodnje (kao što su: poljoprivredni proizvodi, proizvodi domaće radinosti i sl.).

Prirodni i kulturni resursi i humani resursi, predstavljaju najznačajnije elemente ruralne resursne osnove. Uprkos mogućnostima koje pruža bogata i raznovrsna resursna osnova, u razvoju ruralnih područja se uočavaju brojni problemi i ograničenja, što potvrđuju i njihove ekonomske karakteristike.

Ekonomski efekti ruralnog turizma u ruralnim područjima, odnosno ruralnog turizma, može da proizvede brojne pozitivne ekonomske i neekonomske efekte, kako na razvoj samih poljoprivrednih gazdinstava, tako i na razvoj celokupne lokalne zajednice, kao što su: razvoj nedovoljno razvijenih područja, zapošljavanje većeg broja članova domaćinstva, ostvarivanje „nevidljivog izvoza“, plasman proizvoda domaće radinosti (vez, pletivo, narodne nošnje i sl.), a samim tim i na očuvanje običaja i povratak starih zaboravljenih zanata, stvaranje mogućnosti za povratak stanovništva u ruralna područja, proširenje osnova razvoja turizma i povećanje prihoda od ove delatnosti i dr.

Ruralna područja beleže niži ostvareni društveni proizvod po stanovniku, što je pokazatelj njihovog zaostajanja u privrednom razvoju.

Ruralno stanovništvo beleži visok procenat zaposlenosti u sektoru poljoprivrede. Istovremeno, to ukazuje i na problem nisko diverzifikovane aktivnosti i prihoda populacije koja živi u ruralnom području.

Razvoj ruralnog turizma, osim što može da doprinese ekonomskom osnaživanju ruralne populacije, doprinosi i jačanju lokalnih i regionalnih ekonomija, kao i celokupne ekonomije.

Ruralni turizam se oslanja prvenstveno na domaću tražnju iz urbanih područja, tako da bi njegov intenzivniji razvoj mogao da doprinese prelivanju dohotka iz privredno razvijenijih urbanih regiona u nedovoljno razvijena ruralna područja.

Dragan Kolčić, dipl.ing.agroekonomije

Poštovani Poljoprivredni Proizvođači

Posetite internet stranicu www.agroponuda.com a u koliko Vi želite da ponudite svoj proizvod na prodaju obratite se nama . **Poljoprivredna Stručna i Savetodavna Služba „POLJOSERVIS“ d.o.o. Knjaževac sa sedištem u ulici Knjaza Miloša br. 75 , 19350 Knjaževac ili tel.019/730-888**

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Savetodavci Poljoservis-a su u ovom kvartalu objavili ukupno - **38** agroponude, od kojih su objavljene po sledećim oblastima:

Oblast poljoprivredne proizvodnje	Broj ponuda
Povrtarstvo	3
Ratarstvo	7
Voćarstvo	3
Stočarstvo	25
UKUPNO	38

www.stips.minpolj.rs

Cene voća - zelene pijače u Srbiji za period 18.- 24.12.2017. godine

Jedinka mere: dtg/kg	CENTRALNA SRBIJA														VOJVODINA			DOMINANTNE CENE						
	Beograd Kalenik	Beograd Srednja	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Laznka	Nis	Prot	Pozarevac	Šabac	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA		
Banana (Banana)	150	130	110	120	130	130	120	120	140	140	140	140	140	100	120	130	90	130	130	130	130	130	130	
Grinja (Grapfruit)	150	130	140	150	200	130	120	140	150	140	150	140	150	150	150	160	150	150	150	150	150	150	150	
Grnja bez ostale (Grapes white other)	300	250												300	300	200				300				
Grnja cmo-ostale (Grapes black other)	300	200												300	300	220				300				
Jabuka (Red) (Apples Red)	80	60	50	70	80	80	80	80	60	60	60	60	60	100	50	80				90			80	
Jabuka Ostale (Apples - Golden Delicious)	80	60	60	70	80	80	80	100	60	60	60	60	60	120	50	80				90			80	
Jabuka Green Smith (Apples - Granny Smith)	80	60	50		80	80	80		70	60	60	60	60	120	100					90			80	
Jabuka ostale (Apples other)	80	60	50	60	80	80	80	90	50	50	50	70	60	50	50	30				90			80	
Kivi (Kiwi)	250	200	250	180	200	200	200	120	150		150			250	170	160							200	
Kruška (Pear)	150	150	100	120	130	150	150	120	120	100	100	100	100	200						150			150	
Limon (Lemon)	160	150	180	150	150	150	150	230	150	160	150	160	150	150	150	150	160			150			150	
Mandarina (Mandarin)	180	150	90	150	130	130	140	100	130	130	130	130	130	160	130	120	120			130			130	
Oran (Orange)	1000	1200	1100	900	1200	1200	1000	800	1400	800	900	900	900	900	800	1000	1000			1000			1000	800
Pomaranča (Orange)	150	120	100	120	100	80	130	120	100	110	100	100	100	150	120	100	100			100			120	100

**Cene voća i povrća - kvantitativne pijace u Srbiji
za period 18. - 24.12.2017. godine**

Jedinica mere dln/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	NIŠ	Novi Sad	Subotica
Ranana (Ranana)	110	100		130	
Grčipfuf (Grapofuf)	90	110	100		
Čimčrde belo-čelole(Čimpees white other)	220				
Čimčrde crno-čelole(Čimpees black other)	210				
Jauka /Ajdarod(Apples idared)	60		60		
Jabuka-Delicioš zlatni (Apples-Golden Delicious)	60		60		
Jabuka-Orani Smil (Apples-Granny Smith)	60		60		
Jabuka-čelole(Apples-other)	65	60		50	
Kivi (Kivi)	175	150	100	170	
Kruška (Pear)	100	80	100	80	
Limun (Lemon)	110	120	110	200	
Mandarina (Tangerine)	90	120	90	150	
Orah (Walnut)	900				
Čimčimč (Change)	80	80	80	150	

Jedinica mere dln/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	NIŠ	Novi Sad	Subotica
Urokol (Urocol)	110		140		
Karfol (Cauliflower)	75	70		70	
Krečelac-čelolni (Cucumber for salad)	100		120	50	
Krompir (Potato)	40	35	35		
Kupus (Cabbage)	20	20	25	40	
Luk beli (Garlic)	350		350	600	
Luk crni (Onion)	25	30	35	40	
Paprika bobura (Pepper bobura)	140				
Paprika-čelole (Peppers-other)	150		150	80	
Paprika-čija (Pepper-čija)	130				
Paradajz (Tomato)	120		170	100	
Pasulj-beli (Beans white)	180	220	200	220	
Patidžan (Eggplant)	170		150		
Čimčimč (Fresh)	45	45	50		
Španol (Spinach)	120				
Čimčimč (Lettuce)	120		150	40	
Čelole-čelole-komol (Lettuce-piece)	27		20		
Šargaropa (Carrot)	30	40	40	40	

Cene povrća - zelene pijače u Srbiji za period 18.-24.12.2017. godine

Jednaka mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA													VOJVODINA					DOMIZI NEKE CENE			
	Beograd Kalenik	Beograd Stadrijla	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Lazika	Na	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Brokoli (Broccoli)	200	200		200	190	200		200	200	200	120		200	90	200	90	200		200	200	200	200
Karfiol (Cauliflower)	150	150		80	100	200		70			90		100	60	90	130				150	150	60
Krastavac-kesteni (Cucumber for salad)	150	150	100	110	80	150			80				150							150	150	
Krompir (Potato)	80	70	40	40	50	50	30	50	50	50	50	50	70	40	50	35				80	50	40
Kupus (Cabbage)	50	30	20	30	30	25	35	30	30	30	40	35	40	35	30	25	30			30	30	30
Luk bel (Onion)	700	600	500	600	500	500	350	500	500	500	500	450	600	500	600	400	380			500	500	
Luk cr (Onion)	80	60	60	40	50	40	50	50	40	50	40	50	40	60	50	40				50	50	
Paprika-bubara (Pepper-bubara)	400	280				250							250							250		
Paprika-orata (Pepper-other)	200	250	100		100	190																
Paprika-bela (Pepper-white)	150	200	100										250									
Paradajz (Tomato)	160	200			200	80	100		80	100			150		120	120						120
Pasulj bel (Beans white)	400	550	250	280	300	300	300	290	250	260	240		300	250	300	300				300	300	300
Pat istan (Eggplant)	250	250			200	210							250		200					250	250	
Praslik (Leek)	900	900	60	60	100	100	70	100	100	100	100	100	100		100					100	100	100
Spanac (Spinach)	150	200	100		150		80	130			200		160		140							100
Trusci (Zucchini)	300	200	160			190	250	200					200							200	200	
Zelena salata-oman (Lettuce-ohmic)	50	50	20		25	25	30	30			30	40	50			20						30
Šargarepa (Carrot)	80	70	50	60	70	60	50	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60

